

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Vice-President van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Datum 16 juli 2020
Onderwerp Appreciatie advies AP bij concept tot wijziging van de Vw 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken

Uit de mededeling van de Directeur van het Kabinet van de Koning van 10 juni 2020, nr. 2020001167, blijkt dat Zijne Majesteit de Koning die dag bij uw Afdeling advisering het hierboven genoemde wetsvoorstel voor advies aanhangig heeft gemaakt.

Bij brief van 24 juni 2020 ontving ik het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: de AP) over dit conceptwetsvoorstel. Zoals blijkt uit paragraaf 3 van de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is het concept reeds bij brief van 16 januari 2020 in consultatie voorgelegd aan onder meer de AP en is in die brief het verzoek gedaan binnen zes weken te adviseren.

Zoals bekend beoogt het wetsvoorstel te voorkomen dat op 1 maart 2021 de nationale bevoegdheid om biometrische kenmerken af te nemen en te verwerken vervalt en alle in de vreemdelingenadministratie opgenomen biometrische kenmerken moeten worden vernietigd. De tijd om de nodige stappen te zetten om dat te voorkomen is nog maar beperkt. Daarom heb ik ook niet gewacht op advisering door de AP.

Ik markeer dit ook om duidelijk te maken dat de AP niet heeft geadviseerd over de meest recente versie van het voorstel; de versie die aan uw Afdeling is voorgelegd. Zoals aangegeven in de memorie van toelichting is het voorstel aangepast naar aanleiding van consultatieadviezen die wel tijdig zijn ontvangen. Daarover hierna meer.

De AP geeft aan bezwaar te hebben tegen het voorstel en adviseert de procedure niet voort te zetten, tenzij de bezwaren van de AP zijn weggenomen. Graag geef ik u hierbij mijn standpunt over hetgeen de AP in de brief van 24 juni jl. over het voorstel opmerkt, zodat u hiermee desgewenst rekening kunt houden bij de totstandkoming van uw advies.

De AP geeft aan dat de noodzaak voor en effectiviteit van de bestendiging van de huidige praktijk na twee evaluaties nog onvoldoende wordt aangetoond, met name door een gebrek aan de cijfermatige onderbouwing van het probleem van

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

identiteitsfraude en documentfraude voor de categorieën vreemdelingen waar het voorstel op ziet (par. 1 van de brief van de AP).

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
sector Staats- en
bestuursrecht

Dat uit de evaluaties óók blijkt dat partijen in de vreemdelingenketen unaniem het belang van voortzetting van de nationale bevoegdheid onderschrijven en dat het gebruik van de geregistreerde (biometrische) gegevens een integraal onderdeel is van alle processen, is naar mijn mening zeker niet zonder belang. Ik wil u wat dit betreft onder meer verwijzen naar hetgeen de Nationale Politie hierover in de consultatiefase heeft opgemerkt (zie par. 3.1. van de memorie van toelichting). Niettemin kan echter niet worden ontkend dat uit de evaluaties ook is gebleken dat een duidelijk kwantitatief beeld van de te bestrijden problematiek op het gebied van onregelmatigheden met betrekking tot identiteit en de mate waarin de nationale bevoegdheid hierin ondersteuning biedt, niet verkregen kon worden.

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Mede daarom heb ik naar aanleiding van het consultatieadvies van de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) besloten om, anders dan in de versie die in consultatie is gebracht, niet de horizonbepaling te laten vervallen maar om deze te verlengen met vijf jaar. Deze periode zal ook worden gebruikt om alsnog een duidelijk kwantitatief beeld te verkrijgen van de toegevoegde waarde van de nationale bevoegdheid. Met deze wijziging van het wetsvoorstel kon de AP in het advies nog geen rekening houden.

De AP adviseert voorts de relevantie van het gebruik van biometrische kenmerken voor bepaalde categorieën vreemdelingen nader toe te lichten en werpt de vraag op waarom de regeling uit een oogpunt van proportionaliteit niet kan worden beperkt tot bepaalde categorieën vreemdelingen (zie par. 1.2.1 en 1.2.2. van de brief).

De bedoelde nadere toelichting ten aanzien van vreemdelingen die examen in het buitenland afleggen kan zonnodig in de memorie van toelichting worden verwerkt. Voor vreemdelingen die een aanvraag om verlening van een machtiging tot voorlopig verblijf (hierna: mvv) of een verblijfsvergunning regulier indienen kan de noodzaak biometrische kenmerken toe te passen niet goed anders of uitgebreider worden onderbouwd dan in de memorie van toelichting al is gedaan. Als niet in alle gevallen biometrische kenmerken worden afgenomen, schiet de werking van de wet immers al snel zijn doel voorbij en kan fraude niet worden voorkomen. Via biometrie kan worden geverifieerd of een vreemdeling die een verblijfsvergunning in Nederland aanvraagt dat al eerder heeft gedaan, al dan niet onder een andere naam. Voorts kan worden geverifieerd of de vreemdeling die een mvv of de verblijfsvergunning heeft aangevraagd dezelfde persoon is die het document komt afhalen. Het valt niet goed in te zien dat en waarom mogelijke fraude zich zal beperken tot bepaalde categorieën.

De suggestie het gebruik van biometrische kenmerken te beperken tot bepaalde categorieën, miskent bovendien dat de status van een vreemdeling in de tijd kan veranderen. De vreemdeling die vandaag beschikt over rechtmatig verblijf kan de illegaal van morgen zijn als hij niet voldoet aan de rechtsplicht het land te verlaten als zijn rechtmatig verblijf tot een einde komt.

De AP wijst erop dat uit de praktijk zou blijken dat sommige specifieke regels voor het verwijderen van biometrische gegevens uit de vreemdelingenadministratie moeilijk zijn toe te passen, waardoor onnodig lang biometrische gegevens opgeslagen kunnen blijven (par. 2 van de brief).

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Anders dan de AP lijkt te suggereren, handelt het wetsvoorstel niet direct over de wettelijke bewaartermijnen en de plicht tot vernietiging. De daarvoor geldende regels – kort gezegd vijf jaar na een laatste vreemdelingenrechtelijk relevant moment¹ – worden ingevuld in het Vreemdelingenbesluit 2000. Ik zie in hetgeen de AP aanvoert op dit moment geen reden om die aan te passen. De bewaartermijn van vijf jaar voorkomt met name dat vreemdelingen onder een andere identiteit een nieuwe aanvraag indienen. Daarom is de bewaringstermijn van vijf jaar niet buitensporig in het licht van het doel dat met de regeling wordt nagestreefd (zie nader paragraaf 2.3 van de memorie van toelichting). De gegevens worden niet langer bewaard dan vijf jaar nadat de vreemdeling Nederland aantoonbaar heeft verlaten. Ik ga ervan uit dat de door de AP bedoelde situatie in de uitvoeringspraktijk kan worden voorkomen.

De AP adviseert te voorzien in een wettelijke grondslag voor de verificatie aan de hand van biometrie voor de COA inhuysregistratie indien deze verwerking noodzakelijk is (par. 3 van de brief).

Dit wetsvoorstel is van toepassing op de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 en ziet dus niet op de uitvoering van taken door het COA. In mijn brief van 26 maart 2020 aan de Voorzitter van de Eerste Kamer² heb ik reeds aangegeven dat ik zal onderzoeken of het noodzakelijk is om een expliciete wettelijke grondslag op te nemen ten behoeve van de registratie van bewoners door middel van biometrie door het COA. Dit dient zorgvuldig te worden voorbereid en er is daarvoor meer tijd benodigd dan de tijd die gemoeid kan gaan met dit wetsvoorstel dat zoals bekend uiterlijk op 1 maart 2021 in werking dient te treden.

Bij de beoordeling van de evenredigheid van het gebruik van biometrie uit de vreemdelingenadministratie moet, zo stelt de AP, worden overwogen of het systeem en de inzet daarvan noodzakelijk is om in de behoefte te voorzien, en niet slechts omdat het gemakkelijker of goedkoper is. Uit het Protocol Identificatie en Labeling (hierna: het PIL) zou volgens de AP moeten blijken dat het gebruik van vingerafdrukken en/of gezichtsopnamen beperkt blijft tot die gevallen waarin dit noodzakelijk is ter uitvoering van de Vw 2000 (par. 3.2 van de brief).

Hoewel ik uiteraard kan laten nagaan of het PIL moet worden aangepast in de door de AP bedoelde zin, geloof ik niet dat dit van belang is voor de beoordeling van dit wetsvoorstel dat – als bekend – slechts ziet op de tijdelijke verlenging van de nationale bevoegdheid om biometrische kenmerken af te nemen en te verwerken.

¹ Artikel 107, negende lid, van de Vw 2000, te lezen in samenhang met artikel 8.35 van het Vreemdelingenbesluit 2000.

² Vervolgevaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen, kenmerk: 2812218. Kamerstukken I 2019/20, 33192, N, p. 5-9.

De AP adviseert voorts duidelijkheid te scheppen over de grondslag van het ter beschikking stellen van gezichtsopnames uit de vreemdelingenadministratie met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten en de verstrekking daarvan te voorzien van voldoende wettelijke waarborgen, dan wel aan te geven hoe de wettelijke grondslag is geregeld. Uit de vervolgevaluatie blijkt, zo merkt de AP op, dat gezichtsopnames worden verstrekt op grond van dezelfde voorwaarden als die gelden voor de verstrekking van vingerafdrukken, terwijl hiervoor – anders dan voor vingerafdrukken – geen nadere regeling is getroffen (par. 3.4 van de brief).

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
16 juli 2020

Ons kenmerk
[REDACTED]

Wat hier ook van moge zijn, het wetsvoorstel strekt, zoals al meermaals opgemerkt, slechts tot tijdelijke verlenging van de bestaande nationale bevoegdheid om biometrische kenmerken af te nemen en te verwerken. Deze wordt niet gewijzigd. Indien geconcludeerd moet worden dat sprake is van verstrekkingen waarvoor geen basis is, dient alsnog in een wettelijke grondslag te worden voorzien.

De AP adviseert – tot slot – om in de toelichting uitdrukkelijk te vermelden dat een afbeelding van een gelaat op zichzelf onvoldoende is voor de conclusie dat verdachte een vreemdeling betreft.

Ook wat dit betreft geldt dat het wetsvoorstel slechts strekt tot tijdelijke verlenging van de bestaande nationale bevoegdheid. Ik zie dan ook geen aanleiding om in de toelichting aandacht te besteden aan aspecten als deze, die hiermee niet direct samenhangen.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

[REDACTED]
Ankie Broekers-Kruij